Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Ondermijning, Politie en Veiligheidsregio's
Ondermijning

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Harbersbrief Periodieke Rapportage Ondermijning 2027

Datum
20 augustus 2026

Bijlage(n)
1

Bijlage(n)

1. Harbersbrief

1. Aanleiding

Op grond van de Regeling periodiek evaluatieonderzoek (Rpe) wordt voor elk beleidsthema op de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) één keer in de vier tot zeven jaar een Periodieke Rapportage (PR) uitgevoerd. Voor het thema 'Georganiseerde, ondermijnende criminaliteit' worden de komende jaren twee Periodieke Rapportages uitgevoerd: één in 2027 en één in 2030.

In de PR van 2027 worden drie subthema's binnen de aanpak uitgelicht, te weten: de aanpak van drugssmokkel via logistieke knooppunten, de strafrechtelijke aanpak van ondermijning en de aanpak van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Bij de opbouw van de aanpak heeft in de eerste jaren de nadruk gelegen op het versterken van toezicht, handhaving, opsporing en vervolging. De bovenstaande subthema's hangen hiermee samen en zijn beleidsmatig zo ver ontwikkeld dat ze geëvalueerd kunnen worden in een PR in 2027. In de tweede PR voor 2030 staan de andere subthema's centraal.

Het is *verplicht* om in het begrotingsjaar voorafgaand aan de PR een zogenoemde Harbersbrief aan de Tweede Kamer te sturen, waarin het plan van aanpak wordt toegelicht[1]. Met deze nota wordt de Harbersbrief voor de PR over Ondermijning aan u voorgelegd.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van bijgevoegde Harbersbrief.

3. Kernpunten

- Doel van een Periodieke Rapportage is om voor een beleidsthema te onderzoeken in hoeverre het beleid doeltreffend en doelmatig is geweest. Er wordt teruggeblikt om lessen te trekken voor de toekomst. De PR is een synthese van onderzoeken die op de Strategische Evaluatieagenda (SEA) hebben gestaan.
- In deze PR gaat het om een aantal (losse) onderdelen van het ondermijningsbeleid, namelijk: de aanpak van drugssmokkel via logistieke knooppunten, de strafrechtelijke aanpak van ondermijning en de aanpak van

[1] Daarom kan deze brief niet gekoppeld worden aan een van de halfjaarbrieven. Voor de uitkomsten en reactie proberen we dat wel te doen.

OMG's. De middelen voor dit beleid zijn opgenomen in artikel 33.3 van de JenV-begroting.
- De PR beslaat de periode van 2020 tot en met 2026.
- Het onderzoekmateriaal bestaat uit evaluaties, monitoringsrapportages en overige onderzoeken die uitgevoerd zijn in genoemde periode.
- De PR zal uitgevoerd worden door een nader te selecteren onderzoeksbureau. Een onafhankelijk deskundige zal, conform de werkwijze uit de Rpe, een onafhankelijk oordeel vellen over de validiteit en betrouwbaarheid van de uitkomsten van de PR.
- De timing van de PR moet aansluiten bij de inzichtbehoeften vanuit de beleidscyclus, maatschappelijke behoeften en evaluatieverplichtingen. Voor de verdere beleidsontwikkeling op ondermijning is het van belang om met de lessons learned van de afgelopen jaren vooruit te kijken en vast stellen of het beleid kan worden aangescherpt dan wel bijgestuurd. De onderzoeksvragen zijn mede hierop gericht.

4. Toelichting

4.1 Politieke context
- Met de motie-Harbers (Kamerstukken II, 2024/2025, 34 000, nr. 36) werd het kabinet in 2014 verzocht om de Tweede Kamer voorafgaand aan iedere Periodieke rapportage te informeren over de onderzoeksopzet en vraagstelling.
- In de Harbersbrief wordt het plan van aanpak voor een aanstaande PR toegelicht. Dit borgt voorspelbaarheid, kwaliteit en transparantie over de scope en aanpak. Een Harbersbrief geeft onder andere weer wat de scope is van het PR-onderzoek, wat de budgettaire grondslag is en welke onderzoeksvragen beantwoord dienen te worden. De Harbersbrief dient minimaal een jaar voor uitvoering van de PR naar de Kamer gestuurd te worden, uiterlijk in de week voor Prinsjesdag. Dit biedt de Kamer de gelegenheid om te reageren op het plan van aanpak en waar nodig bij te sturen, vóórdat het PR-onderzoek van start gaat.
- De PR kijkt terug op de doeltreffendheid en doelmatigheid van onderdelen van de ondermijningsaanpak in de periode 2020-2026, voorafgaand aan de publicatie van het Dreigingsbeeld Ondermijning Nederland (DON) en de koersbrief.
- De in 2027 op te leveren PR en de daarin vervatte aanbevelingen hebben betrekking op de gekozen beleidsinstrumenten en de wijze waarop deze in de praktijk zijn toegepast en houden geen oordeel in over de strategische doelen die met de aanpak worden nagestreefd. De PR zal handvatten geven die helpen de uitvoering van de huidige aanpak te versterken.
- Nog niet *alle* thema's die de aanpak van ondermijning raken, staan momenteel opgenomen op de SEA. Dat heeft te maken met het 'startpunt' van verschillende beleidsdossiers. Zo is bijvoorbeeld de aanpak van corruptie binnen de aanpak van ondermijning later van start gegaan, waardoor het momenteel nog niet zinvol is dit beleidsterrein te evalueren. De SEA is een instrument in ontwikkeling en de opgenomen thema's veranderen door de jaren heen.

4.2 Financiële overwegingen
De voorliggende Harbersbrief heeft geen financiële gevolgen. De brief, inclusief de onderzoeksvragen, is afgestemd met de Inspectie der Rijksfinanciën (IRF) en FEZ.

Wel benoemt de Rpe als verplicht onderdeel van de PR dat deze voorstellen bevat voor een bezuiniging van 20% op de onderzochte beleidsthema's. Dit kan uiteindelijk financiële gevolgen hebben voor de ondermijningsaanpak.

Directoraat-Generaal Ondermijning, Politie en Veiligheidsregio's
Ondermijning

Datum
20 augustus 2026

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.